

Årsplan
2016-2017
Rugekassen
Familiebarnehage

Innhold

Innledning.....	2
Vår visjon:.....	2
Om Rugekassen familiebarnehage	2
Danning gjennom omsorg, lek og læring.	3
Barns medvirkning	3
Det psykososiale miljøet.....	4
Handlingsplan mot mobbeadferd.	5
Definisjon av mobbing:	5
Målsettingen vår:.....	5
Forebygging av mobbing:.....	5
Bygge opp sosial kompetanse:	6
Kommunikasjon og språk.	6
Samarbeid med foreldrene.	6
Språk og kommunikasjonsferdigheter.....	6
Sosial kompetanse.	7
De syv fagområdene i Rammeplanen.....	7
Trafikk.....	11
Samarbeid med barnas hjem.....	11
Dokumentasjon og vurdering.....	12

Innledning

Rugekassen familiebarnehages årsplanen er utarbeidet i tråd med Barnehageloven (2006) og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (2011)

Årsplanen er vårt arbeidsdokument og viser hva vi er opptatt av og hvordan vi jobber med de minste for å virkeliggjøre målene våre. Barnehagen utarbeider detaljerte planer som beskriver konkret hva vi gjør og hvordan vi jobber. Barndommen har stor egenverdi og vi vil alltid ha fokus på barnas trivsel som utgangspunkt for læring og utvikling.

Vår visjon:

«Det skal være TRYGT OG GODT å være liten i Rugekassen Familiebarnehage»

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring. Være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati, likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Utdrag fra Barnehageloven)

Om Rugekassen familiebarnehage

Rugekassen familiebarnehage er en offentlig virksomhet som er privateid. Vi holder til på Haslum. Hos oss er barna primært i alder 1-3 år og det mest vanlige er å ha 8 barn og 2 assistenter.

Barnehagen er ledet av en barnehagelærer som har det pedagogiske ansvaret og som fungerer som pedagogisk veileder. Pedagogisk veileder har som oppgave å veilede assistentene og å legge opp dagen til barna i samarbeid med assistentene, samt tilrettelegge for samarbeid med foreldrene. Videre skal pedagogisk veileder påse at virksomheten blir drevet innenfor gjeldende lover og regler.

Barnehagens eier kan leie barnehagelærerkompetanse av kommunen eller ansatte en i virksomheten.

Danning gjennom omsorg, lek og læring.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. (Utdrag fra Barnehageloven og fra Rammeplanen s.15)

I barnehagen er gjensidige samhandlingsprosesser med barn og voksne i lek og læring og hensynet til hverandre, forutsetninger for barnets danning. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene.

En omsorgsfull relasjon er preget av voksne som er lydhøre, nære, møter barnet med innlevelse og ha et samspill med barnet på deres premisser.

Barna må gis muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter de trenger for å mestre leken og være i samhandling med andre. Her har vi voksne en sentral rolle i leken for de minste barna.

Hvordan gjør vi det i Rugekassen Familiebarnehage for å oppnå dette:

- De som får tilbud om plass får gjerne komme på besøk før oppstart.
- Hvert barn har en fast tilknytningsvoksen i tilvenningsperioden.
- Vi viser tålmodighet og lar barnet få bestemme tempoet å bli kjent i tilvenningsperioden.
- Vi viser åpenhet, varme og glede i møte med barnet.
- Vi hjelper barnet til å uttrykke egne behov ved å lytte, tolke situasjonen og sette ord på det vi ser.
- Vi er lyttende og imøtekommende på foreldrenes kjennskap til barnet sitt.
- Vi er tydelige gode voksne i ord og kroppsspråk.
- Vi hjelper barnet med å bygge gode relasjoner til hverandre i lek og samspill.
- Vi deltar i barnas lek og gir støtte i leken slik at barnet opplever mestring og utvikling
- Vi tilpasser aktiviteten som gir det enkelte barnet opplevelse av å mestre.
- Vi er rause og heier på barnet når barnet øver og mestrer.

Barns medvirkning

De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. (Utdrag fra Barnehageloven.

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehageverdagens daglige virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

(Utdrag fra Barnehageloven og Rammeplanen.)

De senere årene har synet på barn og barneoppdragelse endret seg. Barn ble sett på som objekt som ble påvirket og formet mens nå møter vi barn som subjekter. Medvirkning handler om å bli hørt, men også om å ta hensyn til andres meninger. Barns rett til medvirkning betyr ikke at barna alltid «får viljen sin» Vi er veiledere og det er vårt ansvar at de valgene barna tar er gode nok.

Hvordan gjør vi det i Rugekassen familiebarnehage for å oppnå dette:

- Vi tar barnas ønsker og innspill på alvor ved å vise det i handling.
- Ved å dele barna inn i mindre grupper ved for eksempel samlingsstund.
- Vi respekterer barnet ved å ta deres markeringer på alvor. Vi setter ord på det vi hører, tolker og ser av kroppslige uttrykk hos barnet.
- Vi øker barnets evne til selvstendighet gjennom å vente med å gi direkte hjelp. La barnet lære i eget tempo og oppmuntre underveis.
- Ved påkledning kan vi holde opp to klesplagg med samme funksjon å la barnet velge.
- Ved bleieskift og barnet er opptatt i lek kan barnet få velge om han/hun vil skifte før eller etter et annet barn.

Det psykososiale miljøet.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.

(Utdrag fra Barnehageloven)

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

(Utdrag fra Rammeplanen)

Barnehagen skal fremme positive holdninger som motvirker avvísning, mobbing og vold. (Utdrag fra Rammeplanen)

Hvordan gjør vi det i Rugekassen Familiebarnehage for å oppnå dette:

- Vi skal alltid ha fokus på barnas trivsel.
- Vi skal se hvert enkelt barn og deres bidrag i gruppen.
- Vi tar barns lek på alvor og anerkjenner og respekterer barns ulike måter å leke på.

- Vi ønsker at hvert enkelt barn skal få rom til å gro sitt sett med vinger, i det legger vi at barna skal oppleve trygghet til å utfolde seg og bidra inn i fellesskapet med det de har av evner og interesser.
- Vi har ansvar for at alle barna får oppleve at de selv og alle i gruppen er betydningsfulle for fellesskapet.
- Vi har utarbeidet en handlingsplan for å forebygge og eventuelt bearbeide mobbeadferd i barnehagen. (Se Handlingsplanen under)

Handlingsplan mot mobbeadferd.

Rammeplanen uttrykker at barnehagen ... *har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing» og sier videre «sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing.*

Definisjon av mobbing:

«Mobbing er fysiske eller sosiale negative handlinger som utføres gjentatte ganger av en person eller flere sammen og som rettes mot en som ikke kan forsvare seg i den aktuelle situasjonen.» Erling Roland.

Barnehagen har utarbeidet en handlingsplan for å forebygge mobbeadferd i Rugekassen familiebarnehage.

Målsettingen vår:

Alle barn skal føle seg trygge i barnehagen og bli godt ivaretatt både fysisk og psykisk.

Forebygging av mobbing:

God lek- leken stimulerer alle sider ved barnets utvikling. For å hjelpe barnet med å utvikle god lekekompetanse må de ansatte være tilstede der barna leker. Det er viktig å ha øye for samspillet i leken og legge merke til hvordan det forløper. De voksne tenker gjennom hvordan de selv eventuelt best kan og bør hjelpe til.

Alle barna har minst en venn - en sentral oppgave for de ansatte er å hjelpe barna å bygge relasjoner til hverandre. Observante voksne ser når barna knytter nye vennskapsbånd, og de er vare slik at de ikke griper inn og forstyrrer slike prosesser.

Primærkontakt - alle barna har sin primærkontakt i barnehagen. En fast voksen som er med på tilvenning og som følger barnet i situasjoner som måltid, bleieskift og ved legging. På den måten blir primærkontakten og barnet godt

kjent, og barnet får mulighet til å etablere en nær relasjon til en bestemt voksen.

Bygge opp sosial kompetanse:

Selvfølelse - å oppleve egenverd, akseptere seg selv og kjenne seg akseptert.

Empati - å ha forståelse for andres perspektiver, tanker og følelser.

Prososial adferd - å ha positive, sosiale holdninger og hjelpe til å dele med andre.

Selvhevdelse - å kunne hevde seg selv og egne meninger på en god måte, ta initiativ og bli med på lek.

Lek, glede og humor - å skille lek fra annen aktivitet, la seg rive med å føle glede, slappe av, spøke og ha det moro.

Kommunikasjon og språk.

Det å arbeide aktivt og systematisk med språk i barnehagen er en god strategi for å skape gode relasjoner. Vi vil oppnå smidig og positivt samspill mellom barna i samvær og lek.

Samarbeid med foreldrene.

Foreldrene og barnehagen samarbeider i holdningsarbeidet og tar felles ansvar for støtte og styrke barna. De ansatte reflekterer over det de ser og hører når de er sammen med barna. De snakker sammen om hva de opplever i barnegruppen, reflekterer over egne verdier, holdninger og handlinger.

Rugekassen Familiebarnehage følger: «Plan for å sikre barna et godt psykososialt miljø» Handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagene.

Språk og kommunikasjonsferdigheter.

Språk og kommunikasjonsferdigheter i videste forstand er sammen med sosial kompetanse områder som henger uløselig sammen og er betegnet som barns basiskompetanse.

Barnehagen må sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser. (Utdrag fra Rammeplanen)

For å sikre hver enkelt barn en god språkutvikling må vi i barnehagen legge til rette for et godt språkmiljø.

Hvordan gjør vi det i Rugekassen Familiebarnehage for å oppnå dette:

- Vi gir barna tid og rom til å leke.
- Vi er gode språkmodeller - være bevisst rundt eget språkbruk og kroppsspråk.

- Vi er lyttende slik at vi får med oss det som barnet uttrykker gjennom kropp, babling og ord.
- Vi forteller fortellinger og titte, lese i enkle bøker daglig.
- Vi bruker konkrete og bilder for å synliggjøre ord og begreper.
- Vi bruker sanger, rytme, rim og regler.

Sosial kompetanse.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.

(Utdrag fra Barnehageloven)

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. (Utdrag fra Barnehageloven)

Sosial kompetanse er ferdigheter, holdninger og motivasjon alle vi mennesker trenger for å kunne omgås andre. Sagt på en litt enklere måte: "lære seg å fungere best mulig sammen med hverandre"

Hvordan gjør vi det i Rugekassen Familiebarnehage for å oppnå dette:

- Vi er gode rollemodeller.
- Vi gir barna positive opplevelser, slik at de opplever fellesskapet med andre som verdifullt.
- Vi gir trøst og forståelse samtidig som vi oppfordrer barna til å gi trøst når noen er lei seg.
- Vi er støttende og oppmuntrende når barnet øver og prøver nye ferdigheter. For eksempel ved påkledning.
- Vi oppmuntrer barna til å hjelpe hverandre.
- Vi jobber aktivt med å lære barna sosiale spilleregler. For eksempel vi må vente på tur, takke for maten.

De syv fagområdene i Rammeplanen.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. (Utdrag fra Barnehageloven og Rammeplanen)

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. (Utdrag fra Barnehageloven og Rammeplanen)

Rammeplanen deler fagområdene inn i:

- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Nærmiljø og samfunn.
- Antall, rom og form.
- Kropp, bevegelse og helse.
- Natur, miljø og teknikk.
- Etikk, religion og filosofi.
- Kunst, kultur og kreativitet.

Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. Arbeidet med fagområdene tilpasses barnets alder, modning, interesser og gruppens sammensetning. Det lages en progresjonsplan slik at barna får forskjellige opplevelser gjennom barnehagetiden.

I Rugekassen Familiebarnehage er det naturlig at vi lager en progresjonsplan for de yngste og de mellomste.

Kommunikasjon, språk og tekst.

De yngste	De mellomste
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunisere gjennom blikk, gester, enkle ord og setninger. • Forstå enkle begreper og setninger. • Fatte interesse for sanger, rim og regler. • Følge med på pekebøker, være interessert i medlesning. • Sette ord til handling (ikke bare peke på koppen, men spørre om vann f.eks.) • Uttrykke følelser.	<ul style="list-style-type: none"> • Fast lesestund hver dag. • Lære å lytte og vente på tur. • Lytte til beskjeder, individuelt og i mindre grupper • Bruke ord og setninger mer aktivt. • Videreutvikle begrepsforståelsen. • Lære seg sanger, rim, regler og eventyr. • Utvikle samtalene til å strekke seg i tid og innhold. • Sette ord på følelser. • Bevisstgjøring på bruk av språk i konfliktsituasjoner. • Bruke språket i lek med hverandre

Kropp, bevegelse og helse.

De yngste.	De mellomste.
<ul style="list-style-type: none"> • Lære kroppsdeler (hode, øyne, nese, munn, ører osv.) • Ukentlige turer i nærmiljøet hvor de kan gå selv. • Lett ulendt terreng ute i barnehagen og på tur. • Gå, klatre, løpe, og danse. • Lære seg å spise og drikke selv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lære om kroppen og tegne ansikt. • Utvikle og øve fin og grovmotorikk. (Perle, holde blyant, av og påkledning, balansere, hoppe osv.) • Kunne gå lengre turer. • Ta del i matlaging. (Vi lager sunn varm mat en gang i uken) • Få en gryende forståelse for at sunn mat er godt for at kroppen skal fungere.

Kunst, kultur og kreativitet.

De yngste.	De mellomste.
<ul style="list-style-type: none"> • Få kjennskap til ulike formingsmaterialer (trolldeig, plastelina, fingermaling, maling med pensel) • Oppleve gleden ved ulike formingsaktiviteter. • Bli kjent med snø og sand som materiale. • Bli kjent med enkle eventyr gjennom muntlig overlevering og dramatisering. • Sanger, rim og regler 	<ul style="list-style-type: none"> • Få prøve seg frem med ulike materialer og teknikker. • Være med å dramatisere eventyr og sanger. • Høytlesing av eventyr. • Dans og bevegelsessanger. • Bibliotekbesøk. •

Natur, miljø og teknikk.

De yngste.	De mellomste.
<ul style="list-style-type: none"> • Glede seg over å være ute. • Utforske utelekeplassen. • Sanser å bli kjent med de ulike årstidene. • Vi er ute minst en gang pr dag og på tur en gang i uken. • Vi undrer oss sammen med barna 	<ul style="list-style-type: none"> • Glede seg over å være ute og eksperimentere med ulike naturmaterialer. • Lære om årstidene. • Vi undrer oss og studerer blomster, dyr og småkryp som vi ser ute og på tur.

på det de er opptatt av ute og på tur.	<ul style="list-style-type: none"> • Så frø - bli kjent med prosessen fra frø til plante.
--	--

Etikk, religion og filosofi.

De yngste.	De mellomste.
<ul style="list-style-type: none"> • Møte voksne som er åpne og undrende. • Bli kjent med hva som er rett og galt i ulike situasjoner. • Lære å dele leker med hverandre. • Delta i barnehagens feiringer av tradisjoner og høytider. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker samlingsstund til å snakke om følelser og hvordan vi er mot hverandre. • Fokusere på vennskap og samspill. • Få kjennskap til tradisjoner og ulike høytider.

Nærmiljø og samfunn.

De yngste.	De mellomste.
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med utelekeplassen. • Gå på turer i nærmiljøet. • Vi benytter offentlig kommunikasjon som buss, trikk og t - bane. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gå på turer og blir kjent på hva som finnes i nærmiljøet. • Blir kjent med og lærer trafikkregler og skilt. • Vi studerer ulike yrker som brannmann, bussjåfør og politi.

Antall, rom og form.

De yngste.	De mellomste.
<ul style="list-style-type: none"> • Sortere leker. • Puttekasse med forskjellige former. • Enkle sanger og telleregler. • Bli kjent med telling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Telle til 10. • Bli kjent med ulike geometriske figurer. • Brettspill med fargeterning. • Enkle puslespill. • Sanger, rim og telleregler. • Bli kjent med begreper som under, over, ved siden av osv.

Trafikk

Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar og omfatter fysiske tiltak, fartsgrenser, sikker transport, sikkerhetsutstyr og trafikkforståelse.

(Utdrag fra Trygg Trafikk)

Målet med å ha begynnende trafikkopplæring i barnehagen er å utvikle gode holdninger til og i trafikken og å hindre ulykker.

Hvordan gjør vi det i Rugekassen Familiebarnehage for å oppnå dette:

- Barna lærer å bli trygg på de voksne, seg selv og hverandre.
- Bli kjent og lære navn på ulike kjøretøy som bil, buss, traktor, lastebil.
- Lære begreper som stå, gå, fort, sakte.
- Vi skal være gode rollemodeller - barna gjør som vi gjør og ikke nødvendigvis som vi sier.
- Vi har gode rutiner på tur.
- Ringeliste og førstehjelpsutstyr er alltid med på tur
- Alltid refleks på utenfor barnehagens port.
- Fast regle på tur «Kommer bil må vi stå, ingen bil kan vi gå»

Våre forventninger til foreldrene i vårt samarbeid om trafikksikkerhet:

- Alle voksne er gode rollemodeller for barna i trafikken. Enten om du går, sykler eller kjører bil.
- At dere tar barna med ut i trafikken. Det er deres hovedansvar og lære barna hvordan ferdes trygt i trafikken.
- At dere sikrer barna riktig i bilen. Det er deres ansvar, men vi er også opptatt av barnas sikkerhet til og fra barnehagen.
- Barna settes først inn i bilen og tas alltid sist ut.
- Både barn og voksne bruker refleks.
- Porten skal kun betjenes av voksne og alltid være lukket.

Samarbeid med barnas hjem.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. (Utdrag fra Barnehageloven)

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. (Utdrag fra Barnehageloven)

Hvordan gjør vi det i Rugekassen Familiebarnehage for å oppnå dette:

- Vi ønsker å være støttespillere og viktige samarbeidspartnere, for å sikre at alle barn har en god hverdag hver dag. Vi ønsker oss fornøyde, engasjerte foreldre som lar oss i barnehagen få muligheten til å forbedre vår praksis, ved at dere gir oss ris og ros på vår praksis.
- Arenaer for foreldresamarbeid daglig ved bringe og hentesituasjon med barna. Spontane samtaler vedrørende tema som opptar foreldrene eller barnehagen Vi inviterer til foreldremøte på høsten og foreldresamtale på våren. Det er også mulighet for samtale ved behov.
- Vi arrangerer ulike arrangementer gjennom året hvor vi inviterer dere foreldre.
- Lov om barnehager legger stor vekt på foreldrenes medvirkning i barnehagen og vi ønsker å involvere foreldrene i arbeidet vårt. For å sikre et tettere samarbeid, og for å sikre at foreldre blir forelagt saker som er av betydning for barnas opphold i barnehagen velger foreldrerådet og de ansatte representanter som danner barnehagens Samarbeidsutvalg (SU) SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Dokumentasjon og vurdering.

Dokumentasjon kan være et middel for å få fram ulike oppfatninger og åpne for en kritisk og reflekterende praksis. Barns læring og personalets arbeid må gjøres synlig som grunnlag for refleksjon over barnehagens verdigrunnlag og oppgaver og barnehagen som arena for lek, læring og utvikling. (Utdrag fra Rammeplanen)

Hvordan praktiserer vi det i Rugekassen Familiebarnehage for å oppnå dette:

- De ansatte i barnehagen er med i planleggingsarbeidet. Vi bruker planleggingsdager og personalmøter til dette.
- Foreldrene får en muntlig tilbakemelding hver dag om hvordan barnet har hatt det i barnehagen.
- Dags rapport skrives hver dag og henges på tavla i gangen
- Vi sender ut månedsplan hver måned med tilbakeblikk på måneden som har gått og informasjon om tema og aktiviteter.

